

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.dl@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över betänkande Effektivare samverkan för djur- och folkhälsa (SOU 2025:69).

Er beteckning: LI2025/01499

Sammanfattning

Länsstyrelsen *tillstyrker* i huvudsak förslaget för effektivare samverkan i hanteringen av förebyggande djurhälsoarbete samt arbete mot spridning av djursjukdomar och zoonoser. Länsstyrelsen ser fördelar om samma möjligheter avseende informationsöverföring mellan myndigheter införs även för andra områden inom området livsmedel och veterinära frågor. Den administrativa bördan skulle minska både för verksamhetsutövare och för myndigheter om uppgiftslämnande och informationsöverföring kunde ske på ett enklare sätt än i dag.

Länsstyrelsen *ställer sig positiv* till att uppdraget att hantera zoonoser m m hos sällskapsdjur, samt att länsstyrelseinstruktionen förtydligar ansvaret för vårt arbete med att motverka uppkomst och spridning av antimikrobiell resistens. Uppdragen kan dock endast utföras om de följs av tillräcklig finansiering

I flera sekel har veterinärmedicinen arbetat med folkhälsa, och sambandet mellan humansamhälle, djurhållning och miljö har alltid varit mycket tydligt. Länsstyrelserna har god kompetens för att arbeta med dessa frågor. Veterinär yrkesutövning skyddar människor, djur och samhälle genom arbete med livsmedelssäkerhet, zoonoser, antibiotikaresistens och biologiska hot. Detta är grundläggande veterinära uppdrag. Trots det handlar den pågående diskussionen om svensk veterinärbrist mycket lite, eller inte alls, om den allvarliga kompetensbrist som detta utgör för svenskt djur- och hälsoarbete på strategisk nivå. Detta har inte heller identifierats i utredningen trots grunduppdraget att utreda förutsättningar för att effektivt förebygga och bekämpa zoonoser.

Länsstyrelsen vill även poängtera att Försvarsmakten bör omfattas av de nya regelverken, i den mån så är möjligt, så att information som kan vara av betydelse för folkhälsoarbetet når ut i organisationen.

Smittskyddsarbete och folkhälsoarbete går hand i hand och har stor betydelse för totalförsvarsområdet, inte minst avseende livsmedelsberedskap. Det är därför högst väsentligt att kontrollarbete (livsmedel, foder, animaliska biprodukter, smittskydd, djurhälsa, läkemedel, djurskydd) som berör primärproducenter samlas hos länsstyrelserna, något som även skulle vara enklare för företagen. Länsstyrelsens roll som totalförsvarsmyndighet behöver beaktas gällande alla ansvarsområden. Därför är det väsentligt att regelverken ger myndigheten möjlighet att ta det ansvaret.

Allmänna synpunkter

Tillkommande uppdrag och uppdrag som flyttas bort

I flera av den senaste tidens utredningar föreslås nya uppdrag och arbetsområden för Länsstyrelsen utan att erforderlig ekonomisk ersättning föreslås skjutas till. Samtidigt har även förslag lämnats som ifrån tar länsstyrelserna kontrolluppdrag som berör livsmedel, foder, smittskydd och folkhälsa. Länsstyrelsen har god kompetens för de uppdrag som föreslås tillfalla myndigheten men dessa kan inte genomföras utan att resurser och finansiering för detta avsätts. Det är även oerhört väsentligt att länsstyrelsernas kontrollverksamhet inom livsmedels- och foderområdena kvarstår då alla de regelområdena som omfattar primärproduktionen behöver hänga samman. Detta bli uppenbart gällande smittskydd då livsmedel, foder, läkemedel och animaliska biprodukter har alla starka kopplingar till varandra. Utredningen har även allvarligt förbisett att redogöra för vikten av att veterinär kompetens återfinns i den utsträckning det behövs hos myndigheter som är berörda av zoonoshantering. Något som också krävs i förordning (2005:422) om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen hos djur och livsmedel: 3§ De behöriga myndigheterna skall i den utsträckning som behövs ha personal med grundutbildning och vidareutbildning i veterinärmedicin, mikrobiologi och epidemiologi. Till exempel har Livsmedelsverket, till vår kännedom, inte har några veterinärer anställda utanför "köttkontrollen", och Folkhälsomyndigheten har totalt två veterinärer i sin organisation och Försvarsmaktens arbete med smittskydd och folkhälsa har

förbisetts i utredningen. Med anledning av det pågående arbetet med att stärka totalförsvaret är utbyte av information och uppgifter mellan det civila och militära smittskyddsarbetet nödvändigt. Detta kan vara väldigt viktigt inte minst ur perspektivet värdlandsstöd, vilket kan innebära smittskyddsmässiga beaktanden och hantering av större utländska grupperingar som ska uppehålla sig i Sverige.

Kapitel 1.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Länsstyrelsen Västerbotten tillstyrker förslaget om att kommunernas ansvar för hantering av smittor hos sällskapsdjur tas bort. Länsstyrelserna har lämplig kompetens att ta sig an dessa uppgifter, under förutsättning att finansiering finns.

Kapitel 1.2 Förslag till lag om ändring i lagen om provtagning på djur m.m.

För att förslaget till lagändring ska få avsedd effekt bör det i lagen definieras, eller hänvisas till skrivningar i annan lagstiftning, vilka sjukdomar som omfattas av begreppet "allvarlig smittsam sjukdom". Länsstyrelsen förutser att definitionen av "allvarlig smittsam sjukdom" hos djur troligen kommer att definieras i Sveriges nya djurhälsolag som i dagsläget fortfarande inte är färdigarbetad sedan EU:s nya djurhälsolag (EU2016/429) började gälla 2021. Länsstyrelsen ställer sig också frågan hur aktörens (djurhållarens) ansvar att inte sprida smitta enligt artikel 10 i EU:s djurhälsolag kommer att återges i den svenska djurhälsolagen och om hanteringen av allvarliga smittsamma sjukdomar hos sällskapsdjur enligt utredarens förslag kan utgöra någon form av dubbelreglering i detta sammanhang. Begreppet sällskapsdjur måste också definieras i lagen. Om vårdhundar eller andra servicehundar inklusive hundar som hålls för till exempel vallning eller jakt ska undantas samt vad som gäller för hundar och katter som hålls yrkesmässigt för uppfödning och försäljning behöver tydligt beskrivas. De flesta av dessa djur fungerar inte endast som djur i verksamhet utan är även sällskapsdjur som lever i hemmiljö. För en del av dessa kategorier kan en eventuell ersättningskostnad vid avlivning blir mycket stor (utbildade servicehundar, jakthundar eller vallhundar).

Länsstyrelserna måste tilldelas tillräckliga anslag för att ha utrymme för dessa ersättningar. Det behöver specificeras i föreskrift vilka delar i smittspårningsprocessen som djurhållare kan få ersättning för. Till exempel blir kostnaderna väldigt olika om endast

provtagnings- och analyskostnader ska ersättas eller om även kostnader för behandling ska bekostas av länsstyrelserna. Ekonomiska anslag behöver också öka för att länsstyrelser ska kunna avsätta personalresurser och arbetstimmar för uppdraget. Att kommunerna i dagsläget inte rapporterar en särskilt hög arbetsinsats på området beror troligen på att fallen inte hanteras i den omfattning och utsträckning som vore optimalt ur ett smittskyddsperspektiv. Det är sannolikt att länsstyrelserna, där det finns adekvat kompetens att hantera dessa fall, kommer att arbeta mer med smitta hos sällskapsdjur än vad kommunerna hittills gjort.

Kapitel 1.3 Förslag till lag om ändring i lagen om kontroll av husdjur om sekretess även för organisationer

Tillstyrks

Kapitel 1.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets och sekretesslagen

Tillstyrks. Länsstyrelsen anser att det borde finnas en möjlighet att lämna ut information till stabsläkare eller stabsveterinär inom Försvarsmakten samt till berörd besättningsveterinär eller annan djurhälsopersonal.

Kapitel 1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1956:296) om ersättning från staten i vissa fall vid ingripanden för att förhindra spridning av smittsam sjukdom

I 4§ anges att det endast är provtagningskostnader på ett laboratorium som ska ersättas. Detta stämmer inte ihop med formuleringarna i den föreslagna 7a§ i lag om kontroll av husdjur, där det kan tolkas som att djurägare har rätt till skälig ersättning för alla åtgärder som behövts för att spåra smitta och undanröja risk för smittspridning. Omformulering är nödvändig.

Kapitel 1.6 Förslag till förordning om ändring i förordning (2005:422) om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen hos djur och i livsmedel

Tillstyrks. Länsstyrelsen anser att behovet av veterinärmedicinsk kompetens hos behöriga myndigheter behöver förtydligas, för att säkerställa folkhälsoperspektivet.

Kapitel 1.7 Förslag till förordning om ändring i förordning (2006:815) om provtagning på djur m.m avseende upprättande av register och utlämning av uppgifter

Tillstyrks

Kapitel 1. 8 Förslag till förordning om ändring i förordning (2006:815) om kontroll av husdjur m.m. m avseende upprättande av register och utlämning av uppgifter

Tillstyrks

1.9 Förslag till förordning om ändring i förordning om länsstyrelseinstruktion

Tillstyrks. Länsstyrelsen välkomnar förtydligandet av uppdrag kring arbetet med antimikrobiell resistens. Dock behöver förväntansnivåer definieras och finansiering tilldelas för att kunna resurssätta arbetsområdet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helen Hellmark Knutsson med länsveterinär Annelie Grip Hansson som föredragande. Medverkat i framtagande av yttrande har även länsveterinär Karin Sandbäck.